

Strategaeth Ymgysylltu â'r Cyhoedd Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru

Fframwaith ar gyfer codi ymwybyddiaeth, ymestyn
cyrhaeddiad a chyflawni effaith ym maes ymchwil iechyd
a gofal cymdeithasol
2021 - 2024

1 Cefndir

Mae'r pandemig coronafeirws wedi gwneud y cyhoedd yn llawer mwy ymwybodol o ymchwil lechyd a gofal cymdeithasol. Roedd pobl nad oeddent erioed wedi ystyried ymchwil o'r blaen yn sôn am ddatblygu brechlyn, treialon clinigol a thriniaethau fel fflam o obaith yn erbyn y feirws marwol.

Cynigiodd treialon brechlyn lluosog, a gafodd eu cynnal ledled Cymru, gyfleoedd i rannu'r broses ymchwil glinigol gyda'r cyhoedd yn gyffredinol ar deledu a radio cenedlaethol, ac yn y wasg. Dyma gyfle i fanteisio ar y momentwm hwn; i ddefnyddio llwyddiant y gwaith o ddatblygu'r brechlyn a'i gyflwyno i ymgysylltu'n fwy â'r cyhoedd, er mwyn i bobl ledled Cymru weld manteision a phwysigrwydd yr holl ymchwil ac yn y pen draw i gyfranogi a chymryd rhan.

Cafodd y ddogfen hon ei datblygu ar y cyd ag adborth a dealltwriaeth gan weithgor¹ sy'n cynnwys arweinwyr cynnwys ac ymgysylltu â'r cyhoedd o bob rhan o gymuned Ymchwil lechyd a Gofal Cymru ac aelodau o'r cyhoedd.

Beth yw ymgysylltu â'r cyhoedd?

Diffiniad ymgysylltu â'r cyhoedd yw "pan fo gwybodaeth am ymchwil yn cael ei darparu a'i lledaenu".¹

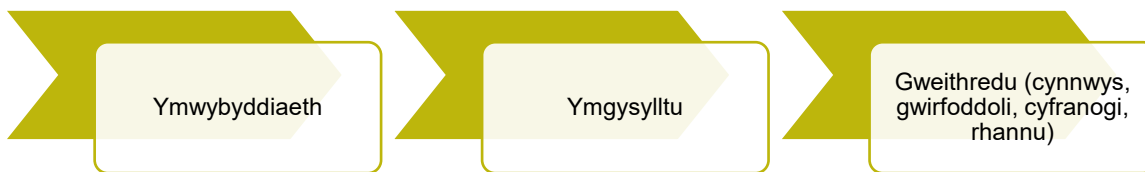
Gobaith y strategaeth hon yw nodi ffyrdd o gyflawni ymgysylltiad â'r cyhoedd sydd yn wirioneddol ystyrion, a fydd yn galluogi nifer fawr o bobl amrywiol o Gymru i gael eu hysbrydoli i ganfod sut y gallant gyfrannu at effeithio ar fywydau eu hanwyliaid.

Rydym yn deall bod nifer o ffyrdd y gall pobl ymgysylltu ag ymchwil, ac na fydd y rhai nad ydynt mor gyfarwydd ag ymchwil, yn defnyddio/deall terminoleg sy'n benodol i'r sector. Er mwyn hwylustod, gweler isod rai diffiniadau a themau ac ymadroddion hawdd eu deall y byddwn yn eu defnyddio yn y ddogfen hon.

Termau ac ymadroddion	Enghreifftiau
Ymgysylltu â'r Cyhoedd / darganfod mwy	Clicio ar wefan Ymchwil lechyd a Gofal Cymru, hoffi a rhoi sylwadau ar sianeli cymdeithasol, bod yn bresennol mewn digwyddiadau, cofrestru ar gyfer bwletinau
Cynnwys y Cyhoedd / helpu i lunio	Darparu profiad personol i helpu i lunio ymchwil, gosod blaenoriaethau ymchwil drwy roi sylwadau ar ddogfennau cleifion, mynychu grwpiau ffocws, gweithgorau ac ati.
Cyfranogi / bod yn rhan o	Bod yn rhan o dreial clinigol a mathau eraill o astudiaethau ymchwil megis holiaduron, arsylwadau a grwpiau ffocws

Ymgysylltu yw'r cam cyntaf tuag at weithredu pellach, nid yw hon yn strategaeth ar gyfer cynnwys y cyhoedd na sicrhau eu cyfranogiad, ond mae ymgysylltu da, yn ei hanfod, yn hwyluso gweithredu. Bydd cyfathrebu clir yn cefnogi'r cynnydd o ran cyfranogiad a chynnwys y cyhoedd a bydd yn gatalydd i bobl ffonio, cofrestru a chlicio i gael rhagor o wybodaeth.

¹ Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ymchwil lechyd (NIHR)

Mae'r sector ymchwil yn glir o ran y derminoleg a diffiniadau ynghylch sut y gall y cyhoedd ymgysylltu ag ymchwil ond yn y ddogfen hon (ac mewn gohebiaethau eraill) rydym eisiau bod mor glir, syml ac anffurfiol â phosibl - er mwyn peidio â dychryn pobl, neu beri iddynt beidio ag ymgysylltu ag ymchwil ledled Cymru.

Mae'r ddogfen strategaeth hon yn darparu gwybodaeth am yr ystyriaethau a'r ddealltwriaeth gyd-destunol sydd wedi bod o gymorth i'r gweithgor wrth ddatblygu rhai o'r syniadau i helpu i weithredu'r strategaeth hon, ynghyd â mesurau fel dangosyddion perfformiad allweddol a dulliau gwerthuso.

2 Gweledigaeth

Mae Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru wedi ymrwmo i gynyddu nifer ac amrywiaeth y bobl sy'n helpu i roi ymchwil ar waith, gan sicrhau eu bod yn gwybod pa ymchwil sy'n cael ei chynnal, sut i ymwneud â hi, sut i gymryd rhan ynddi, ac yn bwysicaf oll sut y mae'n effeithio ar fywydau pobl.

Mae'r ymrwymiad hwn wedi'i nodi yng ngweledigaeth [Darganfod eich Rôl](#) a gafodd ei chyd-greu gan bartneriaid Llywodraeth Cymru, Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru ac amrywiaeth eang o randdeiliaid.

Bydd y ddogfen hon yn amlinellu'r strategaeth ymgysylltu'n bwrpasol â'r cyhoedd arfaethedig ar gyfer Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru. Ein gweledigaeth yw cael cynifer o bobl â phosibl ledled Cymru i ddeall pwysigrwydd ymchwil a bwriadwn wneud hyn drwy:

1. Arddangos gwerth a phwysigrwydd ymchwil drwy rannu storïau o ddiddordeb dynol i ysbrydoli eraill i ddarganfod mwy, cymryd rhan a helpu gydag ymchwil
2. Dathlu'r ymchwil sy'n bodoli eisoes yng Nghymru a'i heffaith o ran gwella triniaeth a gofal
3. Cefnogi'r rhai sy'n chwarae rhan allweddol ym maes ymchwil iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru er mwyn dangos ffydd ac arbenigedd mewn ymchwil
4. Cyrraedd mwy o bartneriaid ymchwil o drawstoriad o gymunedau ledled Cymru

Yn gryno, mae'r strategaeth yn amlygu *effaith* ymchwil a bydd yn cynorthwyo mwy o bobl i ddarganfod mwy am ymchwil iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru a helpu i'w llunio a bod yn rhan ohoni.

3 Cynulleidfaoedd

Mae'n rhaid i ymgysylltu ystyrllon, sef y cam cyntaf ar y daith tuag at gynnwys y cyhoedd a sicrhau eu cyfranogiad, fod yn rhan annatod o gymuned y GIG, gofal cymdeithasol ac ymchwil. Mae angen gohebiaethau ar wahân sydd wedi'u targedu i sicrhau amgylchedd

ffyniannus sy'n canolbwyntio ar ymchwil yng Nghymru er mwyn i aelodau'r cyhoedd fod yn rhan ohono.

Mae pob neges yn adlewyrchu adborth gan rwydweithiau sydd eisoes wedi'u sefydlu, y gweithgor cynghori ar ymgysylltu â'r cyhoedd a'r sawl a oedd yn bresennol yn y fforymau darganfod eich rôl.

Y cyhoedd a holl gleifion a defnyddwyr gwasanaeth posibl yng Nghymru sydd wedi'u nodi'n gynulleidfa darged. Gan ddeall nad yw'n bosibl cyfathrebu'n effeithiol â grŵp mor fawr â hwn, bydd rhannu a blaenoriaethu yn helpu i gyflawni effaith. Bydd y strategaeth yn cael ei gweithredu fesul cam, gan roi amser ar gyfer myfyrio a mireinio.

Canolbwynt y cam cyntaf yw:

- Targedu'r cyhoedd – i gynyddu gwybodaeth ac ymwybyddiaeth o effaith ymchwil i annog rhai i gymryd rhan pan ofynnir iddynt neu i chwilio am ffyrdd o helpu
- Cyfathrebu ag aelodau o staff y GIG a gofal cymdeithasol nad ydynt yn rhai ymchwil – gan dynnu sylw at bwysigrwydd ymchwil o fewn gofal/triniaeth o ddydd i ddydd
- Galluogi ymchwilwyr, arweinwyr ymchwil ac arweinwyr arbenigol – i weithredu fel llysgenhadon a hyrwyddo ymgysylltu ym maes ymchwil yn fewnol i aelodau eraill o staff ac yn allanol i ddarparu gleifion a defnyddwyr gwasanaethau

Mae gan y broses o ymgysylltu â'r cyhoedd amrywiaeth o ffurfiau er mwyn osgoi eithrio unrhyw grwpiau. Mae Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant (EDI) yn rhan annatod o bob ymgysylltiad er mwyn sicrhau y cyrhaeddir grwpiau na wasanaethir yn ddigonol a'r rhai nad ydynt, yn draddodiadol, wedi ymgysylltu ag ymchwil. Hefyd, mae'n rhaid i gyfranogwyr ymchwil, yn gyfunol, adlewyrchu poblogaeth Cymru mor gywir â phosibl.

Mae angen cynnal gwaith i nodi'r partneriaid ymchwil y mae angen i ni gyfathrebu â nhw, er mwyn sicrhau bod ein hymchwil mor amrywiol a chynhwysol â phosibl - gan wneud gwahaniaeth ystyrlon i drawstoriad o gymunedau ledled Cymru.

Cyflawnir hyn drwy sawl ymarfer cwmpasu, ystadegau a data gan StatsCymru, datblygu cronfeydd data rhanddeiliaid, dealltwriaeth a datblygu'r perthnasoedd presennol sydd wedi'u datblygu o fewn ein gweithgor. Bydd gwaith (wedi'i wneud ar y cyd ag aelodau o'n cymuned ymchwil) hefyd yn cael ei gynnal i gyrraedd grwpiau allweddol nad ydym wedi ymgysylltu â nhw o'r blaen, i godi ymwybyddiaeth o effaith ymchwil a'u hysbrydoli yn y camau nesaf ynghylch sut y gallant lunio, darganfod mwy am ymchwil neu fod yn rhan ohoni.

Ein bwriad yw sicrhau bod y rhan fwyaf o'r cynnwys yr ydym yn ei gynhyrchu mor hygyrch â phosibl i bobl o bob gallu a phan fo'n bosibl, yn cael ei gyfieithu i ieithoedd brodorol .

4 Dealltwriaeth

Gofynnodd arolwg [YouGov](#) a gafodd ei gynnal ar ran Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru amrywiaeth o gwestiynau i 1,000 o ymatebwyr ynghylch eu dealltwriaeth o ymchwil coronafeirws - yn enwedig ymchwil yn y DU - a'r rhan yr oedd wedi'i chwarae yn goresgyn y pandemig.

Darganfu'r arolwg:

- Bod 91% o bobl yng Nghymru yn credu bod ymchwil iechyd yn y DU wedi bod yn bwysig yn ystod pandemig COVID-19
- Bod 34% nawr yn fwy tebygol o gymryd rhan mewn ymchwil iechyd oherwydd y pandemig
- Bod 86% yn teimlo bod y DU wedi chwarae rhan bwysig wrth ddod o hyd i driniaethau COVID-19
- Bod 87% yn falch o ymchwilwyr y DU a staff y GIG a oedd wedi nodi rhai o'r triniaethau a brechlynnau effeithiol cyntaf
- Bod 91% yn teimlo'n ddiolchgar i'r bobl sydd wedi cymryd rhan yn yr ymchwil ar gyfer brechlynnau, profion a thriniaethau
- Bod 78% yn awyddus i ymchwil iechyd fod yn rhan o ofal arferol y mae'r GIG yn ei gynnig.

Fodd bynnag, nid oedd y rhan fwyaf o'r bobl a ymatebodd yn gwybod bod ysbytai lleol y GIG yng Nghymru yn cynnig cyfleoedd i gymryd rhan mewn ymchwil iechyd COVID-19 (60%) neu ymchwil iechyd nad oedd yn gysylltiedig â COVID-19 (71%). Byddwn hefyd yn ceisio tracio'r ystadegau hyn o ran ymchwil gofal cymdeithasol mewn arolygon sydd i ddod, a dealltwriaeth bresennol.

Yn sgil ein gwaith gyda rhwydweithiau presennol, perthnasoedd a'r grŵp cynghori ar ymgysylltu â'r cyhoedd, gwelir mai'r rhwystrau presennol rhag ymgysylltu, fel sydd wedi'u nodi o brofiad bywyd, yw cyfyngiadau amser, diffyg cydnabyddiaeth o'r rhai sydd wedi buddsoddi eu hamser ac yn cael eu dychryn gan jargon, neu gan daith gymhleth a hir i ddechrau arni. Mae hyn wedi helpu i lunio'r strategaeth o ran sut yr ydym yn cefnogi pobl i gymryd rhan mewn ymchwil, gan ystyried y rhwystrau hyn.

5 Gweithredu

Gan ystyried y ddealltwriaeth, rydym wedi datblygu pum piler strategol allweddol i sicrhau ein bod yn ehangu cyrhaeddiad ymgysylltu ym maes ymchwil iechyd a gofal cymdeithasol ac yn goresgyn y rhwystrau rhag ymgysylltu. Mae'r rhain yn cynnwys:

1. Ymgyrch ymwybyddiaeth gyhoeddus aml-lwyfan
2. Datblygu perthnasoedd ystyrlon
3. Alinio â strategaethau'r DU
4. Datblygu negeseuon allweddol hawdd eu deall, wedi'u safoni ledled Cymru
5. Galluogi ymchwilwyr, uwch arweinwyr, arweinwyr cynnwys y cyhoedd, prif ymchwilwyr, staff cymorth a chyflenwi i weithredu fel eiriolwyr a chenhadon sy'n hyrwyddo pwysigrwydd ac effaith ymchwil yn eu sectorau

1. Ymgyrch ymwybyddiaeth gyhoeddus aml-lwyfan

Fel sydd i'w weld o ganlyniadau'r arolwg YouGov, nid oedd y rhan fwyaf o'r bobl a ymatebodd yn gwybod bod ysbytai lleol y GIG yng Nghymru yn cynnig cyfleoedd i gymryd rhan mewn ymchwil iechyd COVID-19 (60%) neu ymchwil iechyd nad oedd yn gysylltiedig â COVID-19 (71%).

Mae ymwybyddiaeth yn hollbwysig.

Er mwyn cychwyn y sgwrs ac annog y cyhoedd i gymryd rhan mewn ymchwil iechyd a gofal cymdeithasol, mae'n rhaid i ni godi ei phroffil. Er mwyn gwneud hyn, mae angen ymgyrch ymwybyddiaeth gyhoeddus aml-lwyfan. Bydd y cyfathrebu'n ddi-ildio er mwyn torri trwy'r holl sŵn yn y cyfryngau a bydd yn cynnwys cymaint o storïau gwir o ddiddordeb dynol â phosibl, gan greu cynnwys cynhyrfiol y mae'n hawdd uniaethu ag ef. Y nod yw addysgu, ysbrydoli ac ysgogi.

Er mwyn ailadrodd yr alwad i weithredu ym mhob elfen pa un ai'n ddigidol, mewn digwyddiadau neu drwy'r wasg, bydd yr ymgyrch yn cael ei phe cynnu o dan un thema gyffredinol, sef:

Ble fyddem ni heb ymchwil?

Mae ymchwil iechyd a gofal cymdeithasol yn achub bywydau, i gael gwybod mwy ewch i www.healthandcareresearchwales.org/bydhebymchwil

Where would we be without research?

Health and social care research saves lives, to find out more visit www.healthandcareresearchwales.org/withoutresearch

Mae'r llinell drosfwaol hon fel rhan o'r ymgyrch yn rhoi hyblygrwydd i ni daro tant emosiynol o ran y cyhoedd. Drwy newid gair olaf y llinell ymgyrchu, gallwn newid pwyslais ein cynnwys ni er mwyn siarad â gwahanol gynulleidfaoedd. Er enghraifft 'Ble fyddem ni heb... gyfranogwyr, ymchwil diabetes, y brechlyn COVID' ac ati.

Mae'r llinell yn llwyddo i ddangos effaith frawychus byd heb ymchwil, gan fod ymchwil yn dueddol o fod yn rhywbeth nad yw pobl hyd yn oed yn meddwl amdani, gan ei bod yn dueddol o ddigwydd yn y cefndir i sicrhau bod pobl yn cael y gofal a'r triniaethau gorau yn seiliedig ar dystiolaeth.

Bydd y dull aml-lwyfan yn galluogi'r ymgyrch i gyrraedd amrywiaeth o gynulleidfaoedd targed a darparu cyhoeddiadau cyson i'r cyhoedd gan fod ailadrodd yn helpu i ledaenu'r neges.

Bydd y dulliau'n cynnwys:

- Pecynnau cyfathrebu ar gyfer byrddau iechyd a staff gofal cymdeithasol
- Digwyddiadau mewnol sy'n canolbwyntio ar staff
- Cynnwys yn benodol ar gyfer safleoedd GIG/ gofal
- Safle micro pwrpasol ar gyfer y cyhoedd
- Fideos sy'n egluro
- Digwyddiadau, gweminarau, gweithgareddau all-gymorth
- Cyswllt â'r cyfryngau yn rhannu storiâu o ddiddordeb dynol yn amlygu effaith ymchwil
- Cynnwys atyniadol ar y cyfryngau cymdeithasol gan gynnwys polau, ffeithluniau, cardiau dyfyniadau, clipiau fideo
- Deunydd cyfochrog nad yw'n ddigidol gan gynnwys posteri, cardiau z, hysbysebu y tu allan i'r cartref
- Cyfres o bodlediadau gyda phob pennod yn ymchwilio i ble y byddem ni heb ymchwil gyda rhestr o siaradwyr gwadd
- Pecynnau addysgol i ysgolion

- Darnau arwain agweddau yn hyrwyddo arweinwyr arbenigol, a'u gwneud yn llais ymchwil Cymru

2. Datblygu perthnasoedd ystyrlon

Ni fyddai ymgysylltu'n bosibl heb berthnasoedd. Er mwyn sicrhau ymgysylltiad sydd wir yn ystyrlon ac amrywiol, mae'n rhaid meithrin perthnasoedd o fewn amrywiaeth o gymunedau, gan ddefnyddio grwpiau a rhwydweithiau presennol lle mae pobl yn teimlo fwyaf cyfforddus.

Fel y mae strategaeth glinigol ymchwil y DU, Achub a Gwella Bywydau: [Dyfodol Cyflenwi Ymchwil Clinigol yn y DU](#), yn ei nodi, i wneud hyn yn gynaliadwy, mae angen i ni sicrhau bod cefnogaeth ar gael lle mae ei hangen fwyaf, gan gynnwys lleoliadau cynradd a chymunedol, fel y gallwn ddarparu ymchwil 'lle mae pobl' ac ymgysylltu'n weithredol â chymunedau nad ydynt yn cael eu gwasanaethu'n ddigonol.

Pa un a yw hynny drwy ddefnyddio grwpiau ffydd, y trydydd sector neu hyd yn oed grwpiau chwaraeon, rhaid i bob ymgysylltiad ddefnyddio llwyfannau dibynadwy i ymgysylltu â'r rhai nad ydynt erioed wedi ystyried ymchwil iechyd a gofal cymdeithasol.

Yna, y nod yw addysgu, ysbrydoli ac ysgogi'r rheini i gymryd rhan.

3. Alinio â strategaethau'r DU

Mae pandemig a threialon brechlynnau wedi cadarnhau cryfder y dull pedair gwlad ac mae Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru wedi ymrwmo'n llwyr i chwarae ei rhan wrth ddarparu system ymchwil glinigol y DU sy'n arwain y byd.

Fel partner yn cyflawni nifer o strategaethau ledled y DU, bydd Cymru'n cydweithio â'r holl randdeiliaid i wella iechyd a llesiant y boblogaeth. Mae'r weledigaeth hon a'r cynllun hwn yn cyd-fynd â strategaeth 'Cymru Iachach', lle mae unigolion wrth wraidd trawsnewid a moderneiddio gwasanaethau iechyd a gofal, a lle mae ymchwil yn rhan annatod o ofal o safon.

Wrth i ni ddatblygu ein mentrau, byddwn yn sicrhau ein bod ni'n parhau i weithio mewn partneriaeth â chenedloedd eraill y DU. Mae hyn yn golygu y bydd ein gwaith yn ategu gweithgaredd ledled y DU i ddarparu cysondeb a phrofiad tebyg i bobl sydd â phrofiad bywyd ym mhob rhan o'r DU.

Bydd pob gweithgaredd ymgysylltu â'r cyhoedd yn ystyried Strategaeth Gofal Cymdeithasol Cymru a Safonau'r DU ar gyfer Cynnwys y Cyhoedd fel un o'r camau nesaf. Hefyd, bydd rhywfaint o'r gwaith yn cyd-fynd yn naturiol â mentrau eraill, er enghraifft datblygu 'Be Part of Research', lle gall pobl ddod o hyd i astudiaethau ymchwil i gymryd rhan ynddynt; a gweithredu strategaeth dryloywder 'Make it Public', sy'n ceisio sicrhau bod gwybodaeth am ymchwil ar gael yn rhwydd a bod y rhai sy'n ymwneud ag ymchwil yn cael adborth.

4. Datblygu negeseuon allweddol hawdd eu deall, wedi'u safoni ledled Cymru

Gan fanteisio ar y dull gweithredu cenedlaethol, un o'r heriau sydd wedi bod o ran ymgysylltu â'r cyhoedd yw'r lefelau amrywiol o ymgysylltu a fu ar draws y gymuned a ariennir gan Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru, sefydliadau'r GIG a gofal cymdeithasol, ymchwilwyr ac academyddion. Er mwyn annog cymaint o ymgysylltu â phosibl, mae'n amlwg y dylai cyfres o negeseuon allweddol a therminoleg gytunedig gael eu defnyddio ledled Cymru pan fyddwn yn cyfarfod â'r cyhoedd, er mwyn sicrhau cysondeb.

Y negeseuon allweddol y byddwn yn eu defnyddio ac a fydd wrth wraidd yr holl waith yw'r canlynol:

- Mae ymchwil wedi'i chynllunio i wella bywydau
- Mae ymchwil wedi chwarae rhan hanfodol wrth ddatblygu triniaethau ar gyfer COVID-19
- Bydd ymchwil iechyd a gofal cymdeithasol yn effeithio ar bob un ohonom rywbryd
- Mae'r rhan y mae cyfranogi a chynnwys y cyhoedd yn chwarae mewn ymchwil yn hollbwysig er mwyn ysgogi gwelliannau mewn iechyd a gofal cymdeithasol

Ochr yn ochr â chyfres o negeseuon cytunedig, mae deall iaith. Mae terminoleg yn bwysig iawn yn y sector ymchwil ond gall achosi dryswch wrth siarad ag aelodau o'r cyhoedd sydd heb brofiad neu sydd â phrofiad prin iawn o ymchwil.

Mae defnyddio jargon wedi peri i bobl beidio ag ymgysylltu ag ymchwil. Bydd yr iaith a ddefnyddir wrth siarad â chynulleidfa gyhoeddus heb brofiad o ymchwil yn adlewyrchu gwefan Ymchwil Iechyd a Gofal ac yn osgoi amrywiadau penodol o ran *cyfranogi a chynnwys* ac yn defnyddio ymadroddion fel: *darganfod, cymryd rhan a helpu i lunio ymchwil*. Bydd hyd yn oed y term *ymgysylltu â'r cyhoedd* yn cael ei ddefnyddio'n gynnwl a bydd yr iaith yn anffurfiol, yn hygyrch, yn gynhyrfiol ac yn ennyn chwilfrydedd.

5. Galluogi ymchwilwyr, uwch-arweinwyr, arweinwyr cynnwys y cyhoedd, staff cymorth a chyflenwi

Mae gweithgaredd penodol sy'n canolbwyntio ar adrannau ymchwil a datblygu'r GIG, ymchwilwyr ac ymarferwyr gofal cymdeithasol yn hollbwysig. Fel sydd wedi'i nodi uchod, mae angen i ni sicrhau bod gan y seilwaith ymchwil ledled Cymru negeseuon cyfathrebu cyson.

Bydd yr holl randdeiliaid allweddol yn cael eu briffio a bydd ein gwaith o ran dealltwriaeth yn sicrhau bod y negeseuon a'r amcanion yn cael derbyniad da.

Bydd dogfennau cytundebol, dogfennau llywodraethu, dogfennau canllaw a'r holl Hyfforddiant Cynnwys y Cyhoedd ledled Cymru yn cael eu diwygio i helpu i gynyddu'r gydnabyddiaeth o gyfranwyr cyhoeddus a chynyddu'r adborth iddynt ynghylch yr astudiaeth ymchwil yr oeddent yn rhan ohoni.

Bydd pecynnau cymorth a thempledi hefyd yn cael eu datblygu i helpu arweinwyr cynnwys y cyhoedd, ymchwilwyr a staff gyda'r darn hanfodol hwn o waith, bydd profiadau gwael o ymgysylltu yn rhwystro ei dwf ac elfen allweddol o gymryd rhan yw bod yn falch o effaith yr ymchwil sy'n newid bywydau a bod yn rhan ohoni.

6 Gwerthuso gweithgaredd allweddol

Bydd y strategaeth hon yn cynnwys y tair blynedd nesaf o waith a byddwn yn ceisio ei hadolygu a myfyrio arni bob 12 mis.

Rhaid i ni fesur hyn drwy gymharu â chanlyniadau arolwg YouGov, y byddwn yn ceisio'i ailadrodd ymhen tair blynedd gan ychwanegu cwestiynau gofal cymdeithasol, aelodaeth y gymuned cynnwys y cyhoedd, ymgysylltu â'r cyfryngau cymdeithasol, adborth anecdotaidd, canlyniadau arolygon cyfranogwyr (PRES), presenoldeb mewn digwyddiadau, ymweliadau ag adran gyhoeddus gwefan Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru a chynnydd yn nifer yr ymchwilwyr sy'n ymgorffori cyfranogiad ystyrllon y cyhoedd ar draws eu hastudiaethau.

Byddwn yn tracio llwyddiant y strategaeth o'i chymharu â'r dangosyddion perfformiad allweddol isod.

Cynnydd o 10% yn nifer y bobl yng nghymuned Cynnwys y Cyhoedd Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru mewn 12 mis

Cynnyddu perthnasedd ac amrywiaeth (gan adlewyrchu Cymru) pobl yng nghymuned Cynnwys y Cyhoedd Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru mewn 12 mis

Cynnyddu ymweliadau yng Nghymru â gwefan Be Part of Research 10% yn ystod y 12 mis nesaf

Tracio nifer yr asedau sy'n cael eu lawrlwytho, ymgysylltu ar y cyfryngau cymdeithasol, ymweliadau â safle micro ar gyfer y cyhoedd

Cynnydd o 10% yn nifer y bobl sy'n debygol o gymryd rhan mewn ymchwil iechyd oherwydd y pandemig yn arolwg YouGov

Adborth ansoddol, sylwadau anecdotaidd, effaith wirioneddol ar gleifion/defnyddwyr gwasanaethau, ffyrdd newydd o weithio/triniaethau newydd ac ati.

I gael rhagor o wybodaeth neu os oes gennych unrhyw gwestiynau, cysylltwch â Hannah.Bertie@nhs.wales.uk

---

ⁱ Roedd aelodau'r gweithgor yn cynnwys:

- Felicity Waters, Pennaeth Cyfathrebu, Ymgysylltu a Chynnwys, Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru (Cadeirydd)
- Hannah Bertie, Uwch-reolwr Cyfathrebu ac Ymgysylltu, Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru
- Reshma Raycoba, Pennaeth Cynnwys y Cyhoedd, Llywodraethu Ymchwil y GIG a Digidol (Dros Dro); Is-adran Ymchwil Gofal Cymdeithasol ac Iechyd Llywodraeth Cymru
- Adele Battaglia Aelod cyhoeddus
- Karen Harrington Aelod cyhoeddus
- Cait Myers, Rheolwr Ymgyrchoedd ac Ymgysylltu, Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru
- Rebecca Burns, Rheolwr Cynnwys y Cyhoedd, Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru
- Rachael Vaughan, Gweithiwr Ymgysylltu, Canolfan Ymchwil a Datblygu Gofal Cymdeithasol Plant (CASCADE)
- Catrin Hopkins, Rheolwr Cyfathrebu, Is-adran Meddygaeth Seicolegol a Niwrowyddorau Clinigol
- Soo Vinnicombe, Swyddog Ymchwil ac Arweinydd Cynnwys y Cleifion a'r Cyhoedd, Prifysgol Bangor
- Sarah Hatch, Rheolwr Ymgysylltu, Ysgol Meddygaeth Prifysgol Caerdydd
- Dr Emma Yhnell, Darlithydd, Ysgol y Biowyddorau, Gwyddor Biofeddygol a Niwrowyddoniaeth
- Emma Hughes, Rheolwr Polisi ac Ymgysylltu, Cynghrair Geneteg Cymru y DU